

MANIFEST CIENTÍFIC PER LA TIMONEDA D'ALFÉS

1. La conservació dels recursos naturals, en tots els seus nivells, des dels organismes als ecosistemes és una necessitat i una demanda social, reconeguda per la constitució i per les lleis internacionals. Aquesta necessitat de conservació es fonamenta no només en una actitud ètica i/o estètica sinó en la constatació que el correcte funcionament dels processos naturals (regulació de gasos i clima, cicle de l'aigua, formació de sòls, reciclat de nutrients, control biològic, etc.) no és possible sense la conservació de les diferents espècies i ecosistemes del planeta, on s'hi troben les fonts de recursos alimentaris, genètics i de matèries primeres.
2. La conservació dels recursos naturals i la biodiversitat és un deure dels Poders Públics, independentment de les ideologies, i obliga especialment a la protecció jurídica dels valors naturals més escassos, amb risc d'extinció o desaparició, o d'aquells bens amb singularitat excepcional.
3. La selecció dels valors naturals que han de ser protegits implica una enorme responsabilitat, ja que del resultat d'aquesta selecció i de les decisions de conservació que se'n derivin en depèn en gran mesura el nivell de benestar de les generacions presents i futures. És evident, per tant, que l'elecció dels bens naturals a protegir només pot assolir-se a partir d'una anàlisi profunda i científica, basada en informació objectiva, fiable i veraç, mentre que no pot dependre de decisions oportunistes i propagandístiques.
4. Els únics criteris acceptables per a la selecció dels espais naturals són els criteris científics, ja que només la ciència pot oferir raons objectives i contrastades que valorin l'estat i previsible evolució dels recursos naturals. En aquest sentit, el PEIN (Pla d'Espais d'Interès Natural de Catalunya. Decret 328/1992, de 14 de desembre) descriu i justifica l'elecció dels seus diferents espais en funció dels diferents elements que integren els sistemes naturals (vegetació, fauna i gea) adoptant els criteris bàsics de la diversitat i representativitat i els criteris complementaris de la singularitat i fragilitat, sense deixar de banda, però, altres criteris com la integritat, interès educatiu i la potencialitat socio-econòmica.
5. La timoneda d'Alfés s'inclou en el PEIN per ser un espai singular, atès que conserva una mostra del paisatge natural propi de l'interior eixut i continental de Catalunya, amb uns poblaments faunístics de caràcter estèpic excepcionals a les terres catalanes (alosa becuda, la trenca, el tòrlit, etc.) i per conservar una mostra relictual dels sistemes naturals de la Depressió de l'Ebre no essencialment transformats per una intensa activitat agrícola. Aquest espai, tal com indica el PEIN, gaudeix d'una protecció insuficient atesa la fragilitat de les seves espècies i la problemàtica que pot esdevenir de la intensificació dels usos aeronàutics, així com altres usos de tipus recreatiu o esportiu.
6. Dissortadament, tot i la reconeguda vàlua natural d'aquest espai, els Poders Públics no han entès de forma suficient que la necessitat de protegir aquest espai obeeix a una anàlisi profunda i científica dels seus valors naturals, potser perquè la visió que hom té dels espais d'afinitat estèpica és força insensible o indiferent (al contrari del que passa amb els paisatges montans, subalpins i alpins). En canvi, paradoxalment, els hàbitats de clima

mediterrani semiàrid són molt més fràgils i singulars i, en el context de Catalunya (i també en tot el conjunt de la Unió Europea) són els espais més amenaçats.

7. Les actuacions que proposa l'administració en l'actual aeròdrom d'Alfés són incompatibles amb la conservació dels seus valors naturals. La fragilitat d'aquest espai requereix no sols de la seva preservació sinó d'una urgent intervenció en el desenvolupament del pla d'ús i gestió aprovat. La instal·lació del futur aeroport comportarà la reducció de la superfície de la timoneda i, en contra del que diu l'estudi d'impacte ambiental, aquesta reducció no pot ser compensada amb l'adquisició d'espai agrícola, donades les diferències ecològiques que a nivell intrínsec existeixen entre sengles tipus de sistemes. Els actuals coneixements sobre la fauna i flora de l'espai, així com les seves interrelacions entre elles i el medi, no garanteixen l'evolució dels actuals camps de conreu cap a una timoneda ni, encara menys, la creació d'un hàbitat propici per a l'alosa becuda i l'ornitofauna actual de la timoneda d'Alfés, per la qual cosa l'única conseqüència científicament segura si es duu a terme el projecte del futur aeroport de Lleida, serà una modificació de tipus regressiu del paisatge vegetal degut a un procés de ruderalització, fet que comportarà un canvi no sols qualitatiu i quantitatiu de la vegetació sinó també de la seva estructura i fisiognomia, procés que alhora comportarà, de forma ineludible, la desaparició de diverses espècies de flora i de fauna ara presents.
8. Com a ciutadans de Catalunya, i la majoria dels sotasignants residents a les Terres de Ponent, desitgem per a Lleida i les seves comarques les infraestructures necessàries per al seu progrés i donem suport a la realització d'un aeroport si aquesta infraestructura ha de comportar un benefici social i econòmic; si bé, com a ciutadans, també desitgem que el progrés no sigui a costa de la sostenibilitat dels espais naturals, per això entenem que l'estudi d'una ubicació alternativa a l'aeroport és la millor solució ja que, com a científics podem garantir que la realització de l'aeroport a la timoneda d'Alfés comportarà un dany irreparable a l'espai i, probablement, la desaparició dels seus elements naturals més singulars.
9. És per tot això que demanem als Poders Públics que assumeixin la seva important responsabilitat i escoltin la petició de la comunitat científica lleidatana de demanar un espai alternatiu per a la ubicació del futur aeroport de Lleida

Lleida, novembre de 2003

Jordi Recasens i Guinjuan. Professor Titular de Botànica. Universitat de Lleida.
Delfi Sanuy i Castells. Professor de Zoologia. Catedràtic d'Escola Universitària. Universitat de Lleida
Josep Antoni Conesa i Mor. Professor Titular de Botànica. Universitat de Lleida.
Santi Mañosa i Rifé. Professor Titular de Zoologia. Universitat de Barcelona.

i 74 signatures més